

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 102/2024 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Eeva Nurmi, ympäristöministeriö
- ryhmäpäälikkö Markus Kauppinen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- ylitarkastaja Nufar Finel, Suomen ympäristökeskus
- johtava juristi Marko Nurmikolu, Suomen Kuntaliitto
- asiantuntija Mika Kapanen, Suomen Kylmäliikkeiden Liitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Päivittäistavarakauppa ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia.

Esityksen tarkoituksena on panna tarpeellisilta osin täytäntöön fluorattuja kasvihuonekaasuja ja otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevat EU:n asetukset.

Esityksen mukaan ympäristönsuojelulain henkilöiden ja toiminnanharjoittajien päteväintijärjestelmää mukautettaisiin asetusten edellyttämällä tavalla. EU-säätelyä täydennettäisiin kansallisella säätelyllä, joka koskee toiminnanharjoittajan vastuuhenkilön pätevyyksiä ja toimialojen velvollisuutta nimetä vastuuhenkilö.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna tarpeellisilta osin täytäntöön EU:n F-kaasuasetus ((EU) 2024/573) ja otsoniasetus ((EU) 2024/590), jotka ovat tulleet voimaan 11.3.2024. F-kaasu- ja otsoniasetus ovat suoraan velvoittavaa EU-lainsäädäntöä jäsenvaltioissa. Hallituksen esitys sisältää tarpeelliset kansalliset säännökset asetusten täytäntöönpanemiseksi toiminnanharjoittajien pätevyintijärjestelmän ja valvonnan osalta. Hallituksen esityksen perusteluissa ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Ympäristövaliokunta puoltaa siihen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muutettuna seuraavin huomautuksin.

Ympäristövaikutukset

Wienin yleissopimuksen Montrealin pöytäkirja on kaikkien maiden ratifioima sopimus, joka rajoittaa otsonikerrosta heikentävien aineiden sekä voimakkaina kasvihuonekaasuina tunnettujen fluorihilivetyjen tuotantoa, kulutusta ja kauppaa. EU:ssa Montrealin pöytäkirjan rajoitukset on toimeenpantu otsoni- ja F-kaasuasetuksilla. Fluorattuja kasvihuonekaasuja eli F-kaasuja käytetään laajasti yhteiskunnassa esimerkiksi kylmä-, ilmastointi- ja lämpöpumppulaitteissa, rakennuksissa, ajoneuvoissa, ja myös erityisemmissä käyttötarkoituksissa kuten sähkönsiirto- ja jakeulaitteissa.

F-kaasut ja otsonikerrosta heikentävät aineet ovat ilmastoa hyvin voimakkaasti lämmittäviä kasvihuonekaasuja. F-kaasut eivät tuhoa otsonikerrosta, mutta ne ovat tyypillisesti satoja tai jopa tuhansia kertoja hiilidioksidia voimakkaammin ilmastoa lämmittäviä kasvihuonekaasuja. Asetuksilla voidaan saavuttaa EU-tasolla noin 500 megatonnin CO₂-ekv. päästövähennys vuoteen 2050 mennessä. Suomessa F-kaasuasetuksen arvioidaan vähentävän päästöjä 0,1 megatonnia vuoteen 2035 mennessä. Päästövähennykset syntyvät F-kaasujen käyttömäärän pienenemisestä ja vuotojen hallinnan paranemisesta sekä välillisesti siitä, että käyttöön otettavat uudet laitteet ovat nykyisiä energiatehokkaampia. F-kaasuasetus johtaa F-kaasujen korvaamiseen suurelta osin ns. luonnollisilla kylmäaineilla (esimerkiksi hiilidioksidi, ammoniakki, propaani). Siirtyminen luonnollisilla kylmäaineilla toimiviin laitteisiin parantaa myös huoltovarmuutta, sillä tällä hetkellä suurin osa F-kaasujen tuotannosta tapahtuu EU:n ulkopuolella, mutta luonnollisten kylmäaineiden tuotannon laajentaminen EU:ssa on hyvin mahdollista.

Valiokunta pitää sääntelyä perusteltuna. On kuitenkin huomattava, että kun F-kaasuja käytetään lukuisissa käyttötarkoituksissa, sääntely myös vaikuttaa kustannuksia nostavasti useilla eri toimialoilla, kuten maataloudessa, elintarviketeollisuudessa, kuljetuksissa, päivittäistavarakaupassa ja kiinteistönpidossa. Yleisimpiä kotitalouksien ilmalämpöpumppuja tarkastusvelvollisuus ei kuitenkaan koske, sillä niissä kylmäaineen määrä on lähes aina alle tarkastusrajan.

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

Pätevyysvaatimukset ja pätevyyden osoittaminen

F-kaasuasetus muuttaa henkilöiden ja toiminnanharjoittajien pätevyysvaatimuksia, kun ne laajenevat kattamaan uusia käyttöaloja ja ns. luonnollisten kylmäaineiden käsittelyä. Luonnollisia kylmäaineita sisältävät laitteet ovat teknisesti erityyppisiä kuin F-kaasuja sisältävät laitteet. Niiden käsittely vaatii uudenlaista osaamista, jotta ne eivät aiheuta työturvallisuusriskiä tai vaaranna rakennusten paloturvallisuutta. Myös toimiala itse kannattaa pätevyysvaatimuksia.

F-kaasuasetus edellyttää pätevyyden määräaikaaisuutta. Kansallisesti on säädettävä päteväintijärjestelmästä eli koulutuksesta, pätevyyden osoittamisesta ja pätevyyden myöntämisestä, pätevöinnin voimassaolosta sekä sen uusimisesta. Hallituksen esityksellä ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset muutokset koulutusta ja pätevöinnin osoittamista koskeviin säännöksiin. Valiokunta kannattaa esitystä pätevyyden seitsemän vuoden voimassaolosta, joka on F-kaasuasetuksen sallima enimmäispituus.

Seitsemän vuoden välein suoritettavan kertauskurssin tai pätevyyden arvioinnin olennainen tarkoitus on se, että sillä ylläpidetään tietämystä kylmäaineiden ja energiatehokkuuden kehityksestä. Valiokunta katsoo, että kertauskurssien tulisi olla pätevyyden osoittamiseen verrattuna kevyempiä ja siten myös kustannuksiltaan edullisempia. Kertauskurssien sisältö määräytyy kuitenkin komission täytäntöönpanoasetuksilla, joita ei toistaiseksi ole käytettävissä. F-kaasuasetuksen 10 artiklan 9 kohdan mukaan kansallisesti voidaan säätää kertauskurssin tai muun arviointiprosessin yksityiskohdista. Kertauskurssin suorittamistapa vaikuttaa kustannuksiin eli kertauskurssien aiheuttamien kustannusten tarkka arviointi tällä hetkellä ei ole mahdollista. Valiokunta pitää tärkeänä, että kertauskursseista ja pätevyyden arvioinnista tarkemmin valtioneuvoston asetuksella säädettäessä otetaan huomioon myös velvoitteiden hoitamisen sujuvuus.

Hallituksen esityksen mukaan nykyisin päteväntyneiden henkilöiden on uusittava pätevyytensä viimeistään 12.3.2029. Valiokunta pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä ehdotetaan samaa siirtymäaikaa uusille pätevyyttä edellyttävälle käyttösektoreille ja niiden kylmäaineiden käsittelyssä, joilla aiemmin ei ole edellytetty pätevyyttä. Kylmäalan koulutusohjelmien, kouluttautumisen ja pätevyyden osoittamisen ja myöntämisen mukauttaminen uusiin vaatimuksiin vie aikaa, ja yhdenmukaiselle siirtymäajalle on käytännön toimintalähtöiset perusteet.

Valvonta

Hallituksen esitys edellyttää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) pätevyysrekisteriin muutoksia, joista arvioidaan aiheutuvan noin 100 000 euron kertakustannus. Kylmäalan pätevyysrekisterissä on noin 29 000 henkilöä, joiden pätevyys on uusittava joka seitsemäs vuosi. Valtion talousarviossa osoitetaan Tukesille 280 000 euron määräraha tehtävien hoitoon.

F-kaasuasetuksen ja otsoniasetuksen valvonnan tehostaminen ja viranomaisyhteistyön lisääminen sekä kansallisella että EU-tasolla sekä toiminnanharjoittajien neuvonta edellyttävät riittäviä viranomaisresursseja. Liikkuvien laitteiden ilmastointilaitteiden vuototarkastusten asiakirjavalvonta olisi Suomen ympäristökeskukselle uusi tehtävä. Asetusten toimeenpanon ja valvonnan tehtävien arvioidaan edellyttävän Suomen ympäristökeskukselta yhteensä noin 8 henkilötyökuukauden resurssia vuodesta 2025 alkaen. Hallituksen esityksen lähtökohtana kuitenkin on, että val-

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

tionhallinnon tuottavuusohjelman toimeenpanon mukaisesti rahoitustarve ratkaistaan luopumalla olemassa olevista tehtävistä tai tehostamalla olemassa olevien resurssien käyttöä. Valiokunta toteaa, että lakisääteisistä tehtävistä on huolehdittava ja siirtymävaiheessa toteutettava kunnollinen ohjeistus ja neuvonta todennäköisesti vähentäisivät myöhempää tarvetta puuttua valvonnassa epäkohtiin. Mahdollisuus varhaiseen panostukseen voisi siten vähentää kustannuksia jatkossa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kunnan ympäristöviranomaiset yleisinä valvontaviranomaisina valvovat laitteiden vuototarkastuksia ja huoltokirjanpitoa. Niiden työmäärän ei arvioida kasvavan merkittävästi, koska F-kaasuja sisältävät laitteet poistuvat vähitellen käytöstä ja korvautuvat vaihtoehtoisia kylmäaineita sisältävillä laitteilla. Sääntelyn edellyttämän eräiden eristesolumuovien erilliskeräysvelvollisuuden myötä kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusviranomaisille tulee valvottavaksi yksi uusi jätelaji, mistä ei kuitenkaan arvioida aiheutuvan merkittävää lisätyötä.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

183 § Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset. Valiokunta ehdottaa, että pykälään teknisluonteista korjausta, jolla 3 momenttiin sisältyvä valvontaviranomaisen toimivaltaa koskeva perussäännös säilytetään voimassa olevan lain mukaisena eli viittaus 189 §:ään poistetaan samoin kuin sitä seuraava kunnan valvontaviranomaista koskeva virke. Hallituksen esityksen tarkoituksena ei ole muuttaa valvonnan nykytilaa ympäristönsuojeluviranomaisten jaetun toimivallan osalta. Ympäristönsuojelulain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Muutettu muotoilu vastaa voimassa olevaa ympäristönsuojelulakia ja sen tarkoituksena on varmistaa nykytilanteen säilyminen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 102/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotus)

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 21 §:n 4 momentti, 17 luvun otsikko, 159 §:n otsikko ja 1—3 momentti, 161—165 § ja 183 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 21 §:n 4 momentti laissa 963/2022, 159 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti sekä 161, 162 ja 164 § laissa 215/2017, 159 §:n 2 momentti laissa 557/2017, 163 ja 165 § laissa 423/2015 sekä 183 §:n 3 momentti laissa 1018/2018, sekä

lisätään lakiin uusi 162 a § seuraavasti:

21 §

Valtion viranomaiset

— — — — —
Suomen ympäristökeskus toimii otsonikerrosta heikentävistä aineista ja asetuksen (EY) N:o 1005/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/590, jäljempänä *otsoniasetus*, sekä fluoratuista kasvihuonekaasuista, direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 517/2014 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/573, jäljempänä *F-kaasuasetus*, mukaisena toimivaltaisena viranomaisena sekä valvoo näiden asetusten noudattamista, jollei muualla tässä laissa toisin säädetä. Lisäksi Suomen ympäristökeskus ylläpitää ja kehittää parhaan käyttökelpoisen tekniikan tiedonvaihtoa, seuraa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja tiedottaa siitä. Suomen ympäristökeskus vastaa myös ympäristövahingon vaaraa aiheuttavien hylkyjen seurannasta ja saaneerauksesta, jollei muualla laissa toisin säädetä, sekä öljy- tai muun kemikaalivahingon seurauksena likaantuneiden eläinten hoitamisen järjestämisestä.
— — — — —

17 luku

Otsonikerrosta heikentävät aineet, fluoratut kasvihuonekaasut ja niille vaihtoehtoiset kylmäaineet

159 §

Vaadittava pätevyys ja sen osoittaminen

Otsoniasetuksen liitteen I ja F-kaasuasetuksen liitteiden I—III mukaisia aineita sekä niille vaihtoehtoisia kylmäaineita sisältäviä laitteita tai järjestelmiä asentavalla, kunnossapitävällä,

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

huoltavalla, korjaavalla, käytöstä poistavalla vuotoja tarkastavalla taikka edellä mainittujen aineiden talteenottoa suorittavalla henkilöllä ja toiminnanharjoittajalla on oltava aineiden päästöjen ehkäisemiseksi edellytetty riittävä pätevyys.

Henkilön on osoitettava pätevyytensä tämän lain, otsoniasetuksen tai F-kaasuasetuksen taikka niiden nojalla säädettyjen vaatimusten mukaisesti:

1) kiinteiden jäähdytys-, ilmastointi- ja lämpöpumppujen sekä orgaanisten Rankine-prosessien käsittelyssä sekä kylmäkuljetuskuorma-autojen tai -perävaunujen, kevyiden kylmäkuljetusajoneuvojen, intermodaalikonttien, kylmäkuljetuskonttien ja junavaunujen jäähdytysyksikköjen käsittelyssä toimivan henkilön on osoitettava pätevyytensä ammatillisessa tutkinnossa ja koulutuksen järjestäjän tulee antaa todistus pätevyytensä osoittaneelle henkilölle; todistuksen antamisesta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017); taikka

2) sammutuslaitteistoja, sähköisiä kytkinlaitteita ja ajoneuvojen ilmastointilaitteita käsittelevän henkilön sekä fluorattuihin kasvihuonekaasuihin pohjautuvia liuottimia sisältävistä laitteista näitä kaasuja talteen ottavan henkilön on osoitettava pätevyytensä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymän riittävän asiantuntevan tahon järjestämässä kokeessa ja hyväksytysti suoritetusta kokeesta annetaan todistus pätevyytensä osoittaneelle henkilölle.

Riittävän asiantuntevana tahona pidetään näiden alojen oppilaitosta tai henkilöiden sertifiointia hoitavaa yritystä taikka laitteen tai laitteiston maahantuoja. Riittävän asiantuntevan tahon henkilöstöön sovelletaan sen hoitaessa tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

161 §

Toiminnan vastuuhenkilö ja laitteet

Edellä 159 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnanharjoittajan, joka suorittaa pätevyyttä edellyttäviä toimia kolmannelle osapuolelle, on nimettävä vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittaja tai asianomaisen toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava mainitussa momentissa tarkoitettu pätevyys. Vastuuhenkilö vastaa siitä, että toiminnassa noudatetaan säädettyjä ympäristönsuojeluvaatimuksia ja että kylmäaineita käsittelevä henkilöstö täyttää pätevyysvaatimukset. Vastuuhenkilöllä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään.

Edellä 159 §:n 1 momentissa tarkoitetulla toiminnanharjoittajalla on oltava asianmukaisen huoltotyön edellyttämät laitteet ja välineet. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä otsoniasetuksen ja F-kaasuasetuksen mukaisia aineita sisältävien laitteiden ja järjestelmien asennuksessa, kunnossapidossa, huollossa, korjauksessa, käytöstä poistossa, vuototarkastuksessa sekä edellä mainittujen aineiden talteenotossa tarvittavista laitteista ja välineistä.

162 §

Pätevyyden todentaminen ja voimassaolo

Edellä 159 §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilön on tehtävä pätevyyden todentamista varten ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset henkilö-

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

ja yhteystiedot sekä selvitys mainitun pykälän 2 momentin mukaisesta pätevyysvaatimusten täyttämistä. Pätevyysvaatimukset täyttävälle henkilölle Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa pätevyystodistuksen. Pätevyystodistus on voimassa seitsemän vuotta. Pätevyyden uusimista varten henkilön on suoritettava F-kaasuasetuksen 10 artiklan 9 kohdassa tarkoitettu kertauskurssi tai osallistuttava pätevyytensä arviointiin. Henkilön on tehtävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle pätevyyden uusimista koskeva hakemus kolme kuukautta ennen pätevyystodistuksen voimassaolon päättymistä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto uusii pätevyystodistuksen, kun henkilö on suorittanut mainitussa asetuksessa tarkoitetun kertauskurssin tai osallistunut hyväksytysti pätevyytensä arviointiin.

Edellä 159 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnanharjoittajan, joka suorittaa pätevyyttä edellyttäviä toimia kolmannelle osapuolelle, on tehtävä valvontaa varten sekä otsoniasetuksessa, F-kaasuasetuksessa tai tässä laissa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä edellytetyn mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitetun pätevyyden todentamista varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus henkilöstön pätevyydestä sekä toiminnan luonteesta ja työvälineistä. Pätevyysvaatimukset täyttävälle toiminnanharjoittajalle Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa pätevyystodistuksen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päätöksellään peruuttaa pätevyystodistuksen, jos ilmenee, ettei henkilö tai toiminnanharjoittaja toimi pätevyysvaatimusten edellyttämällä tavalla tai jos toiminnanharjoittaja ei enää täytä pätevyysvaatimuksia. Ennen pätevyystodistuksen peruuttamista toiminnanharjoittajalle tai henkilölle on varattava tilaisuus korjata puute, jollei se ole niin olennainen, ettei sen poistaminen ole mahdollista kohtuullisessa määräajassa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä sekä pätevyyden uusimiseen, kertauskurssiin ja arviointiin liittyvistä menettelyistä.

162 a §

Asennustodistus

Edellä 159 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnanharjoittajan on laadittava kiinteän jäähdytys-, ilmastointi- ja lämpöpumppulaitteen asennuksesta asennustodistus, jossa yksilöidään asennettu laite ja kerrotaan toimintakunnon varmentamiseksi tehdyistä testauksista ja muista toimenpiteistä. Toiminnanharjoittajan vastuuhenkilön allekirjoittama asennustodistus luovutetaan laitteen haltijalle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asennustodistuksen sisällöstä.

163 §

Vuototarkastukset

Edellä 159 §:n 1 momentissa tarkoitettuja aineita sisältävien laitteiden haltijan tai omistajan on huolehdittava, että laite ja sen mahdollisesti sisältämä vuodonilmaisujärjestelmä tarkastetaan säännöllisesti ja että laitteesta pidetään huolto- ja tarkastuspäiväkirjaa otsoniasetuksen 21 artiklan ja F-kaasuasetuksen 5—7 artiklan mukaisesti.

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

Laitteen haltijan tai omistajan on huolehdittava siitä, että tarkastuksen suorittavalla henkilöllä ja toiminnanharjoittajalla on 162 §:ssä tarkoitettu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämä pätevyystodistus.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tarkastuksista sekä huolto- ja tarkastuspäiväkirjan sisältämistä tiedoista.

164 §

Pätevyysrekisteri ja julkinen tietopalvelu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä 162 §:ssä säädetyn mukaisesti pätevyytensä osoittaneista toiminnanharjoittajista ja henkilöistä, 161 §:ssä tarkoitetuista toiminnan vastuuhenkilöistä sekä 159 §:n 2 momentissa tarkoitetuista pätevyyskokeiden järjestäjistä näiden toiminnan valvontaa varten sekä sen varmistamiseksi, että palveluja tarvitsevat voivat varmistua toiminnan asianmukaisuudesta. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tässä pykälässä tarkoitettujen rekisterin rekisterinpitäjä.

Rekisteriin tallennetaan pätevyytensä osoittaneista toiminnanharjoittajista:

1) toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan, ja muut yhteystiedot sekä toimintaoikeus;

2) toiminnan vastuuhenkilön nimi, henkilötunnus, lupanumero, pätevyyden voimassaolo sekä suostumus tehtävään.

Rekisteriin tallennetaan pätevyytensä osoittaneista henkilöistä nimi, henkilötunnus, lupanumero ja pätevyyden voimassaolo, kotiosoite tai sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan, ja muut yhteystiedot sekä toimintaoikeus.

Rekisteriin tallennetaan pätevyyskokeiden järjestäjistä pätevyyskokeen järjestäjän nimi, toimipaikan osoite ja 159 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kokeiden toimiala.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä rekisteristä pätevyyden varmistamiseksi tarpeellisia tietoja (*julkinen tietopalvelu*). Näitä tietoja ovat:

1) toiminnanharjoittajan nimi, yritys- ja yhteisötunnus, toimipaikan osoite, toimintaoikeus, toiminnan vastuuhenkilön nimi, lupanumero ja pätevyyden voimassaolo;

2) henkilön nimi, kunta, toimintaoikeus, lupanumero ja pätevyyden voimassaolo; sekä

3) pätevyyskokeen järjestäjän nimi, toimipaikan osoite ja kokeen toimiala.

Julkisen tietopalvelun välityksellä luovutettavia tietoja voidaan puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen pyynnöstä tilapäisesti tai pysyvästi rajoittaa, jos se on tarpeen valtakunnallisen turvallisuuden tai huoltovarmuuden vuoksi. Lisäksi julkisen tietopalvelun välityksellä luovutettavia tietoja voidaan joko tilapäisesti tai pysyvästi rajoittaa toiminnanharjoittajan, toiminnan vastuuhenkilön tai henkilön sitä perustellusta syystä erikseen pyytäessä.

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena:

1) toiminnanharjoittajan nimeä, yritys- ja yhteisötunnusta, toimipaikan sijaintikuntaa, toimintaoikeutta ja toiminnan vastuuhenkilön nimeä ja lupanumeroa; sekä

2) henkilön nimeä, lupanumeroa, kuntaa ja toimintaoikeutta.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulee poistaa toiminnanharjoittajaa, toiminnan vastuuhenkilöä, henkilöä tai pätevyyskokeen järjestäjää koskevat tiedot rekisteristä ja julkisesta tietopalvelusta viipymättä sen jälkeen, kun:

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

- 1) toiminnanharjoittaja, toiminnan vastuuhenkilö, henkilö tai pätevyyskokeen järjestäjä on lopettanut toimintansa;
- 2) toiminnanharjoittajan, toiminnan vastuuhenkilön tai henkilön pätevyystodistus on peruutettu;
- 3) toiminnanharjoittaja, toiminnan vastuuhenkilö, henkilö tai pätevyyskokeen järjestäjä sitä pyytää; tai
- 4) se on saanut tiedon toiminnan vastuuhenkilön tai henkilön kuolemasta.

165 §

Tietojen toimittaminen fluoratuista kasvihuonekaasuista

Energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2018/1999 liitteen V 2 osan sekä F-kaasuasetuksen liitteiden I, II ja III mukaisia aineita tai niitä sisältäviä laitteita maahantuovan, maasta vievän, aineita sisältäviä laitteita valmistavan, asentavan tai huoltavan sekä muuta näiden aineiden käsittelyä tai jakelua taikka jätehuoltoa suorittavan on pyynnöstä ilmoitettava Suomen ympäristökeskukselle vuosittain tiedot näiden aineiden myynnistä, käytöstä, maahantuonnista, viennistä, talteenotetuista määristä ja hävittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja tietojen toimittamismenettelystä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta kiellosta tai määräyksestä, jos rikkomus koskee 216 §:n nojalla annettua orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää kiellosta tai määräyksestä myös, jos rikkomus koskee 159—162, 162 a ja 163 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai F-kaasuasetuksen mukaisen henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevien velvoitteiden taikka 218 §:n 2 momentissa tarkoitettun poikkeuslupapäätöksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää kiellosta tai määräyksestä, jos rikkomus koskee otsoniasetuksen tai 163 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää myös kiellosta tai määräyksestä, jos kysymys on muusta kuin henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevasta F-kaasuasetuksen noudattamisesta. Kiellon käyttöä säännösten vastaista yksittäistä laitetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen ~~189 §:n mukaisesti. Jos kyseessä on muu kuin luvanvarainen, ilmoituksenvarainen tai rekisteröitävä toiminta, määräyksen antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen~~ Liikenne- ja viestintävirasto

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2024 vp

päättää kiellosta tai määräyksestä, jos rikkomus koskee työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen noudattamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 159 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä kylmäkuljetusajoneuvojen tai junavaunujen jäädytysyksiköille, intermodaalikonteille, kylmäkuljetuskonteille tai orgaanisille Rankine-prosesseille suorittavan henkilön ja toiminnanharjoittajan on osoitettava tämän lain mukainen pätevyytensä viimeistään 12 päivänä maaliskuuta 2029.

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lain nojalla pätevyyden hankkineiden henkilöiden ja toiminnanharjoittajien on uusittava pätevyytensä tämän lain ja sen 162 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti viimeistään 12 päivänä maaliskuuta 2029.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen lain 164 §:ssä tarkoitettu pätevyysrekisteri ja julkinen tietopalvelu on saatettava tämän lain mukaiseksi 18 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Helsingissä 24.10.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jenni Pitko vihr
varapuheenjohtaja Pinja Perholehto sd
jäsen Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Marko Asell sd
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Petri Huru ps
jäsen Mai Kivelä vas
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Jorma Piisinen ps
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Tere Sammallahhti kok
jäsen Sara Seppänen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos